

FANTOLY ZSANETT*

Alternatívák útvesztőjében, avagy az eljárást gyorsító külön eljárások rendszere hatályos büntetőeljárás törvényünkben**

Hatályos büntetőeljárás törvényünkben [2017. évi CX. törvény] a rendes eljárástól eltérő szabályokat tartalmazó külön eljárások életre-hívásának indoka kettős. Az egyik ok arra vezethető vissza, hogy sajátos élethelyzetben lévő terhelttel (például fiatalok, katona vagy mentelmi joggal rendelkező személy) szemben alkalmazunk a hagyományostól eltérő rendelkezéseket, illetve speciális alanyok látnak el büntetőeljárás – tipikusan váddal összefüggő - feladatokat (például magánvádló vagy pótmagánvádló). A másik ok az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése, vagyis az a jogpolitikai cél, hogy egyes külön eljárások (például bíróság elé állítás, eljárás egyezség esetén, vagy büntetővégzés) törvényi szabályozásával lehetővé váljon a büntetőeljárás mihamarabbi befejezése. Ilyenkor a terhelt büntetőjogi felelősségének kérdésében történő állásfoglalás a rendes eljárás meneténél gyorsabb, rövidebb eljárási formában nyer megállapítást. A garanciák rendszere azonban a gyorsító külön eljárások esetén sem csorbulhat, vagyis a hatékonyság elérésének igénye nem eredményezheti a tisztességes eljárás, illetőleg annak részjogosítványai csorbulását.

Jelen tanulmány azt vizsgálja, hogy a büntetőeljárást gyorsító külön eljárások konkurrálása esetén milyen szempontok alapján dönt a jogalkalmazó szerv egyik vagy másik külön eljárási forma mellett akkor, ha a törvényi feltételek egyidejű fennállása esetén akár több eljárást gyorsító külön eljárás alkalmazására is lehetősége lenne. A tanulmány nem tér ki érdemben arra, hogy az ügyészség diszkrecionális jogkörében eljárva már a nyomozás szakaszában is választhatja a vádemelés egyéb alternatíváit (például feltételes ügyészi felfüggesztés, közvetítői eljárásra utalás), bár kétség kívül a hazai büntetőeljárás egyszerűsítéséről alkotott kép akkor lenne teljes, ha a cikk az eljárás egészét vizsgálva mutatná be az ügymenetet gyorsító jogintézményeket. A terjedelmi korlátokra figyelemmel azonban jelen munka a büntetőeljárás bírósági szakaszára koncentrálna dolgozza fel

* egyetemi docens, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar Bűnügyi Tudományok Intézete

** A kutatást az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, *Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban* című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg. – A kézirat lezárásának ideje: 2021. 04. 29.

az eljárás egyszerűsítését szolgáló jogintézmények elméleti kérdéseit és a gyakorlati jogalkalmazás során kikristályosodni látszó döntéshozatali mechanizmusokat. Megjegyezzük azonban, hogy a terhelti együttműködés első formája, a nyomozási egyezség a vizsgálat során nyer kidolgozást, ám annak valódi eljárás-gyorsító hatása abban rejlik, hogy a megállapodás alapján már az előkészítő ülésen, tárgyalás tartása nélkül lehetővé válik az ügydöntő határozat meghozatala. Így – bár az írásbeli megállapodás megkötésére a nyomozás szakaszában került sor –, annak eredménye az eljárás bírósági szakaszában érik be.

1. A bíróság elé állítás

A bíróság elé állítás mindkét fajtája (tettenérés esetén alkalmazandó-, illetve beismerés esetén alkalmazandó bíróság elé állítás) elsődlegesen a büntetőeljárás időszerszerűségét hivatott szolgálni. Ezen túl azonban a büntetési célok érvényesítésére is alkalmas azáltal, hogy az ügyet és annak terheltjét az elkövetés után rövid időn belül a bíróság elé juttatja.¹ A két esetkör megegyezik tehát abban, hogy a nyomozás határideje jelentős mértékben lerövidül és a tárgyalás előkészítésével kapcsolatos adminisztratív jellegű feladatok nagy részét az ügyészség veszi át. Az eljárás gyorsítását célozza az is, hogy az ügyészség nem vádiratot készít, hanem feljegyzéssel állítja a vádlottat a bíróság elé, maga a vádemelés pedig szóban történik. Az egyes esetkörök feltétel-rendszere is hasonlóan alakul, az egyetlen különbség az, hogy tettenérés történt vagy a terhelt beismerése alapozza meg a gyorsító külön eljárás létjogosultságát. Minden esetben azonban az ügyészség mérlegelésén múlik annak eldöntése, hogy az adott ügy alkalmas-e a bíróság elé állításra, vagyis annak megítélése mind jogi, mind pedig ténybeli szempontok alapján valóban egyszerű-e. A bíróság pedig – az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - nem írhatja felül az ügyészség külön eljárás mellett való döntését csak akkor, ha már a tárgyaláson szembesül azzal, hogy további bizonyítási eszközök beszerzése szükséges.

A bíróság elé állítás konjunktív, együttes feltételei a következők [Be. 723. §]:

- A bűncselekmény elkövetésétől a bíróság elé állításig legfeljebb két hónap telhet el;
- A bűncselekményre a Btk. tízévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel;
- Az ügy megítélése (mind jogi, mind ténybeli szempontok alapján) egyszerű;
- A bizonyítékok az ügyészség rendelkezésére állnak;

A terheltet a bűncselekmény elkövetésén tetten érték vagy a terhelt a bűncselekmény elkövetését beismerte.

Tettenérés alatt azt a helyzetet értjük, amikor a bűncselekmény – legalább részben – szemtanú jelenlétében valósul meg; továbbá tettenérésnek minősül az is, ha akár a szemtanúnak, akár más személynek reális lehetősége van a cselekménybe történő beavatkozásra, vagy az elkövető elfogására, illetőleg nyomon üldözésére. Utóbbi esetben a tárgyi bizonyítási eszközök az elkövetőnél még megtalálhatóak, a bizonyítás folyamata ezáltal könnyebbé válik. A tettenérés társadalmi jelentősége tehát az idővesztés nélküli üldözés objektív lehetőségén alapul.

¹ A Be. 721. § -hoz fűzött részletes indokolás.

A tetten ért elkövető őrizete a bíróság elé állítás céljából is elrendelhető, a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések (például büntügyi felügyelet vagy letartóztatás) pedig a bíróság elé állítás napján tartott tárgyalás befejezéséig tartanak.

Beismerés alatt a bűncselekményt megvalósító tények előadását kell érteni, az adott tények tekintetében a bűnösség elismerése nem szükséges.² A bűncselekmény elkövetésének beismerése azonban nem mentesíti a nyomozó hatóságot és az ügyészséget az egyéb bizonyítékok megszerzésére irányuló kötelezettségük alól.

A bíróság elé állításos külön eljárásban a nyomozásra nem vonatkoznak speciális szabályok. A rendes eljárás hagyományos rendjéből akkor lép ki a jogalkalmazó, amikor az ügyészség közli a gyanúsítottal, hogy milyen bűncselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján tervezi a bíróság elé állítást. A közlést követően az ügyész haladéktalanul értesíti a bíróságot is a külön eljárásra történő átváltásról; és szintén az ügyészség feladata, hogy – amennyiben a terhelt nem rendelkezik meghatalmazott védővel –, számára védőt rendeljen ki, mivel az előállítási tárgyalás során a védő részvétele kötelező.

Ahogy az már korábban említésre került, bíróság elé állítás esetén a tárgyalás előkészítését az ügyészség végzi, azaz a közvádoló feladata a vádlott bíróság elé állításához szükséges perelőkészítő, adminisztratív feladatok ellátása, az előállítási tárgyalás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása. Az ügyész idézi meg a tárgyalásra a védőt és azon személyeket, akiknek jelenléte a tárgyaláson kötelező, továbbá ő gondoskodik arról is, hogy a bizonyítási eszközök rendelkezésre álljanak. Azt is az ügyészség biztosítja, hogy a fogva tartott gyanúsítottal a védő még a tárgyalás előtt érdemben tanácskozhasson. E külön eljárásban egyedi formában történik meg a vádemelés: az ügyész élőszóban terjeszti elő a vádat, nem pedig vádirattal. Írásban mindössze egy „feljegyzés” készül, amely a szóban előadott vád kivonata. A feljegyzés tartalmazza a terhelt személyes adatain túl a bűncselekmény történeti tényállását, annak jogi minősítését és a bizonyítási eszközök felsorolását. A feljegyzést az ügyészség kézbesíti a terhelt és a védő részére, legkésőbb a tárgyalás megkezdésekor.

Az ügyész és a védő kötelező jelenléte mellett a vádlottat és a tanúkat a tanács elnöke hallgatja ki. Az eljárás gyorsítását célzó szabály, hogy a bíróság a tárgyalást egy alkalommal, legfeljebb tizenöt napra elnapolhatja. Ha a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményének megfelelően – további bizonyítási eszközök felkutatása érdekében – az ügyész megkeresése szükséges, és ezért a tárgyalás tizenöt napon belül nem folytatható, illetőleg újabb elnapolás szükséges, a bíróság az iratokat visszaküldi az ügyésznek, hogy a rendes eljárás általános szabályai szerint emeljen vádat. Ekkor az ügy elveszíti külön eljárás jellegét, és a rendes eljárás szabályai szerint folytatódik tovább. Ha az ügyészség vádmódosítással él, arra is ki kell terjednie a bíróság elé állítás feltétel-rendszerének, ellenkező esetben szintén az általános eljárási rendelkezések válnak irányadóvá.

Itt jegyezzük meg, hogy a Be. 2018. július 1. napján történő hatályba lépésekor a bíróság elé állítás két formája még eltérő feltételek mellett nyert szabályozást mind az arra nyitva álló időtartam, mind pedig az alkalmazás kötelező vagy fakultatív volta tekintetében. Tettenérés esetén a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított 15 napon belül kellett bíróság elé állítani, míg beismerés esetén a gyanúsított kihallgatást követő egy

² AKÁCS JÓZSEF: *Eljárás bíróság elé állítás esetén*. In (szerk.: Dr. Belegi József): *Büntető-eljárás jog II. Kommentár a gyakorlat számára*. Harmadik kiadás. HVGORac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest, 1494. p.

hónapon belül volt lehetőség a külön eljárás alkalmazására. A 2020. évi XLIII. törvény a Be. átfogó novellájaként módosította a bíróság elé állítás jogintézményét is, így 2021. január 1. napjától a jelzett időbeli-, és az alkalmazásbeli különbségek megszűntek. A külön eljárás mindkét esetében két hónap áll az ügyészség rendelkezésére a bíróság elé állításra, amely határidő a bűncselekmény elkövetésének napjától indul. Továbbá mindkét esetben lehetőségként jelentkezik a jogintézmény alkalmazása, tettenérés esetén sem kötelező már az ügyészségnek ezt a gyorsított eljárási formát választania. Korábbi eljárási törvényeink lényegesen rövidebb határidőt biztosítottak a bíróság elé állításra (az 1973. évi I. törvény például a bűncselekmény elkövetésétől számítva kezdetben 6, majd 8, később 15 napot); amely hosszú évekig a joggyakorlatban azért nem nyert sűrűn alkalmazást, mivel a rövid határidő könnyen „kapkodáshoz” vezetett, amely pedig növelhette a hatóság hibázási esélyeit. Amikor pedig a kellő erőforrások elkülönítése megtörtént és a bíróság elé állításra nyitva álló határidő is emelkedett, érzékelhetően csökkent a tárgyalás mellőzésével hozott végzések száma, jelezvén már ekkor a két jogintézmény – azonos ügytípusra vonatkoztatott - versengő jellegét.

A bíróság elé állítás a 10 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmények esetén választható eljárási forma. Korábbi eljárási törvényünk [1998. évi XIX. törvény] még legfeljebb 8 évi szabadságvesztésben határozta meg az alkalmazhatóság korlátját. Már akkor felvetődhetett a kérdés, hogy az egyszerűsítő eljárás feltételeként előírt 8 évi büntetési tétel nem túlzottan magas-e.³ Bíróság elé állításnak pedig bűnhalmazat esetén is helye lehet, ilyenkor a halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztés tartama a tíz évet is meghaladhatja.⁴ Az előbbieket ellensúlyozandó a fentebb említett módosítások - mind a kiterjesztett nyomozási határidő, mind pedig az alkalmazás lehetőségként történő meghatározása szempontjából – mindenképpen üdvözlendők.

2. Eljárás egyezség esetén

A Be. a terhelttel történő együttműködés komplex rendszerét teremtette meg, függően attól, hogy a büntetőeljárás melyik szakaszában kerül sor a terhelttel való megállapodásra.⁵ A törvényben szabályozott megegyezés első formája (1. típusú terhelti együttműködés) a vádemelés előtt, még a nyomozás szakaszában tett, írásban köthető megállapodás, amelynek alkalmazása elsősorban a nagyobb tárgyi súlyú, kiterjedtebb bizonyítást igénylő és különösen a szervezett bűnözést érintő ügyekben nyer gyakorlati alkalmazást.⁶ Az egyezség a terhelt által elkövetett bűncselekmény vonatkozásában a bűnösség beismeréséről és ennek következményeiről szólhat. A Be. alapján ilyen egyezségnek bármely ügyben és bármely bűncselekmény esetén helye lehet. Ennek az 1. típusú terhelti együttműködésnek a részletes szabályait Be. LXV. fejezete szabályozza „Egyezség a bűnösség

³ Például rablás vagy erőszakos közöszlés alapeseteit le lehetett tárgyalni bíróság elé állításos formában, és ezekre a cselekményekre 4 vagy 5 év szabadságvesztést is kiszabott a bíróság. Ertelemszerűen egyes bírák nem kedvelték, ha ilyen jelentős tárgyi súlyú ügyben a bíróság elé állítást választotta az ügyészség; még akkor sem, ha konkrét esetben bizonyítási nehézség nem jelentkezett.

⁴ Akác József i.m. 1493. p.

⁵ A Be. 219. §-ban rögzített „nyomozási alku”-t jelen tanulmány nem vizsgálja.

⁶ Erről részletesen lásd: Fantoly Zsanett: Egyezség a nyomozásban. In: Magyar Rendészet. 2020/3. szám 79–89. pp.

beismeréséről” címmel. A terhelti együttműködés ezen formájában – kötelező védői eljárás mellett – az ügyészség, a terhelt és a védő a bíróságtól független, formális megállapodást köthet a terhelt bűnösségének beismeréséről. A terhelt az egyezség értelmében lemond az érdemi védekezésről és beismerő vallomást tesz, cserébe viszont az adott bűncselekmény Btk.-ban szabályozott büntetési tételkeretének a Különös Részben meghatározott felső határánál enyhébb mértékű szabadságvesztés büntetés kiszabását helyezi számára kilátásba az ügyészség. Ezen eljárási forma választása esetén ugyanis a terhelt a Btk. 83. §-ában foglalt „enyhítő” szakasz alkalmazásával kiszabott, mérsékelt tartamú büntetést kap. A terhelt vállalja azt is, hogy a bíróság előtt megismétli a beismerő nyilatkozatot és lemond a tárgyaláshoz való jogáról, így a bírósági eljárás előkészítő ülésének szakaszában már sor kerülhet az érdemi, ügydöntő határozat meghozatalára, elkerülhetővé válik a tárgyaláson történő, időigényes bizonyítás-felvétel. Garanciális szabály, hogy ha a nyomozás során egyezség születik, az ügyészség ez alapján emel vádat, vagyis a megállapodást tartalmazó jegyzőkönyv az ügyészi vádirat mellékletét képezi. Az ügyészség az abban foglaltaktól az előkészítő ülésen sem térhet el, vagyis az állami büntetőigény érvényesítője a bírósági eljárásban eleve lemond arról, hogy a bűncselekményre az egyébként kiszabható büntetési tételkeret között szabják ki a büntetést.⁷

A vádemelést követően, az előkészítő ülés során is helye lehet a terhelti együttműködésnek (2. típusú terhelti együttműködés), a bűnösség beismerése mellett. Ez egy olyan „hallgatólagos”, írásba nem foglalt megállapodás, amely a büntetőeljárás folyamatába illesztve érvényesíti a büntetőeljárás gyorsításának és egyszerűsítésének szabályozási igényét. Lényege szerint az ügyészség a vádiratban megfogalmazza azon büntetékiszabási indítványát, amely a terhelt beismerése esetén alkalmazható, és amelynél súlyosabb szankciót a bíróság nem alkalmazhat (vagyis az indítvány a bíróságot is köti). Amennyiben ez az ún. „mértékes vagy feltételes” indítvány a terhelt számára kedvező, a terhelt ezen büntetékiszabási (anyagi jogi) kedvezmény fejében lemond bizonyos eljárási jogszolgáltatásairól (például az érdemi védekezéshez való jogáról, továbbá a tárgyaláshoz való jogáról, illetve hozzájárul a fellebbezési joga terjedelmének szűkítéséhez). Ilyen esetben szintén az előkészítő ülésen történik meg az ítélethozatal.

Gyakorlatilag minden előzetes kommunikáció nélkül tehet az ügyész mértékes indítványt. Az sem kivételes eset, hogy a vádlott a kézbesített vádiratból értesül az indítványról azzal, hogy az előkészítő ülésig gondolkodhat arról. Az előkészítő ülés tehát az utolsó időpont, amikor még a terhelt együttműködését „érdemben” értékeli az ügyészség. A tárgyaláson tett beismerő vallomás már „csupán” a büntetékiszabás során érvényesülő enyhítő körülmény, de ilyenkor már a középérték az irányadó.

A terhelti együttműködés, mint intézményrendszer lényege azonban mindkét esetben a rendelkezésre álló jogi lehetőségek feltételrendszerének ellenőrizhető keretek között történő hatóság általi ismertetése, nem pedig a büntetési tételt érintő parttalan alkudozás. A megegyezés során pedig nem mondunk le az anyagi igazság megállapításának igényéről sem, hiszen az egyezségi eljárás során a megállapodás tartalmát érintő felek közötti egyeztetések nem terjedhetnek ki a tényállásra és a jogi minősítésre.

⁷ SOÓS LÁSZLÓ: *Eljárás egyezség esetén*. In: (szerk.: Dr. Belegi József): *Büntető-eljárás jog II. Kommentár a gyakorlat számára*. Harmadik kiadás. HVGORac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest, 1507. p.

Az egyezségi külön eljárási formában (1. típusú terhelti együttműködés) tehát a bíróság az ügyet előkészítő ülésen bírálja el, ahol fő szabály szerint az ügydöntő határozatot is meghozhatja. Az előkészítő ülésen az ügyész a vádat az egyezség jóváhagyására irányuló indítványával ismerteti. A bíróság ezt követően felhívja a vádlott figyelmét az egyezség jóváhagyásának következményeire: beismerés és az egyezség vádlott általi jóváhagyása esetén a bíróság az ítéletét erre fogja alapozni és az így meghozott ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek, ha annak rendelkezései megfelelnek a megállapodásban rögzítetteknek. Ha a vádlott az egyezséggel egyezően beismeri a bűnösségét és lemond a tárgyaláshoz való jogáról, a bíróságnak döntenie kell az egyezség jóváhagyásának kérdésében. A bíróság az egyezség jóváhagyása vagy megtagadása tárgyában végzéssel határoz, amellyel szemben nincs helye fellebbezésnek.

Ha a bíróság az egyezséget jóváhagyta, a vádlott bűnösségét a bűnösség beismerésére, az egyezségekre és az eljárás ügyirataira alapítja. A bíróság az ítéletben a vád szerinti tényállástól, jogi minősítéstől és a jóváhagyott egyezségben szereplő büntetéstől/íntézkedéstől (és esetleges egyéb rendelkezésektől) nem térhet el. Ez azt is jelenti, hogy a bíróságnak a büntetékiszabással kapcsolatban megszűnik a mérlegelési lehetősége és az egyezség törvényessége esetén az abban meghatározott szankciót kell alkalmaznia. Az egyezséggel nem érintett kérdésekben a bíróság a törvénynek megfelelően dönt, azonban a polgári jogi igényt nem utasíthatja el. Ilyenkor - ahogyan *Hack Péter* fogalmaz: „a bíróság döntése valójában csak egy hitelesítő pecsét lesz az ügyész és a vádlott alkuján.”⁸ Jelentős garancia azonban, hogy a bíróság – a törvényi feltételek fennállása esetén - sem köteles az egyezség jóváhagyására, hanem ha bármit kétsége merül fel az egyezség kapcsán, tárgyalásra utalhatja az ügyet. Ez a bíró szakmai felelőssége, amely ki kell, hogy termeljen olyan eseteket, amelyeknél a bíró azért dönt az időigényesebb tárgyalás lefolytatása mellett, mert szakmai igényessége és tapasztalata erre sarkalja; annak ellenére, hogy az egyezség jóváhagyásának Be.-ben meghatározott feltételei fennállnak és sokkal rövidebb idő alatt és lényegesen kevesebb energiával növelhetné az ítéletei statisztikailag mérhető számát. A tárgyaláson ugyanis elvétele ugyan, de felmerülhetnek olyan bizonyítási eszközök, amelyek a nyomozás során nem kerültek elő, mivel a lefolytatott nyomozás hiányos volt. Továbbá a közvetlenség elvének⁹ szem előtt tartásával lefolytatott tárgyaláson a bíróság mérlegelése alapján más tényállás nyerhet megállapítást, mint amely az egyezségben rögzítést nyert, adott esetben lényegesen befolyásolva a kiszabásra kerülő szankció nemét és mértékét.¹⁰ Így ha a gyakorlott bíró úgy határoz, hogy a törvényes egyezség ellenére olykor tárgyalást tart, ezzel – álláspontunk szerint – saját szakmai igényességét is bizonyítja.

Ha a bíróság az egyezség jóváhagyását megtagadja, az eljárás az előkészítő ülésre vonatkozó általános szabályok szerint folyik tovább, ahol a terhelt nincs elzárva attól, hogy bármikor beismerő vallomást tegyen.

⁸ HACK PÉTER: *A büntetőeljárás újításának esélyei*. In: *Belügyi Szemle* 66. évf. 3. sz. (2018) 82. p.

⁹ A közvetlenség elve annak ellenére lényeges processzuális alapelve haza büntető eljárásjogunknak, hogy már korábbi eljárási törvényünk sem nevesítette, és ezen a hatályos Be. sem változtatott. Tény azonban, hogy a kép-, és hangfelvétel alkalmazása egyre szélesebb körben történő elterjedésének lehetünk tanúi, ezt a tényt a vírushelyzet is jelentősen előmozdította.

¹⁰ A kiszabásra kerülő szankció mértékét leginkább a bírósági eljárásban bekövetkezett lényeges és a terheltnek fel nem róható időmúlás befolyásolja – lefelé.

A külön eljárásban – annak sajátosságaihoz igazítottan - a fellebbezési jog akként korlátozódik, hogy nem lehet fellebbezést bejelenteni: a megalapozatlanság miatt, a vádval egyező tényállás és jogi minősítés miatt, a büntetés/intézkedés neme, tartama vagy mértéke miatt, továbbá az ítélet egyéb rendelkezése ellen sem, ha az érintett kérdések a bíróság által jóváhagyott egyezségben nyertek szabályozást és a megállapodásban foglaltaknak megfelelnek. A felülbírálat terjedelme szintén a fellebbezési jog korlátaival igazodik: a másodfokú bíróság csak abban az esetben változtathatja meg az ítéletet, ha tárgyalás nélkül megállapítható, hogy a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének van helye (*favor defensionis* szabály). Az ítélet hatályon kívül helyezésére pedig akkor kerülhet sor, ha a jóváhagyás megtagadásának lett volna helye (például a vádlott nem ismerte be a bűnösségét az egyezséggel egyezően az előkészítő ülésen és nem mondott le a tárgyaláshoz való jogáról); a bíróság eljárása során jelentős eljárási hibát vétett; illetve a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének kérdésében való döntéshez további bizonyítás felvétele szükséges.

A joggyakorlatban a terhelti együttműködés 2. formája, vagyis az előkészítő üléshez köthető és a terhelttől a mértékes indítvány jóváhagyását igénylő eljárás-gyorsítási forma vált általánosan alkalmazottá. Ilyen esetben a vádlott az ügyészi vádban foglalt feltételes, beismeréshez kötött büntetéskiszabási indítványra figyelemmel teszi meg a bíróság előtt, az előkészítő ülésen a beismerő nyilatkozatot és mond le a tárgyaláshoz való jogáról. Gyakorlatilag elfogadja az ügyészség indítványát a kiszabásra kerülő szankció neme, mértéke és tartama tekintetében, cserébe pedig tudomásul veszi, hogy a bírósági eljárás lényege, a bizonyítási szakasz legfeljebb az ő kihallgatására korlátozódik. A bíróság ilyen esetben arról dönt, hogy a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. Ha nem, mert annak törvényi feltételei [Be. 504. § (2) bek.] hiányoznak, az előkészítő ülésen a felek a tárgyalásra irányadó bizonyítási indítványaikat előterjesztik, majd előbb vagy utóbb az érdemi tárgyalás szakaszába lép az ügy. Ha a bíróság aggálytalannak minősíti a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen történő elintézésének, vádlottat kihallgatja a büntetéskiszabási körülményekre is.

3. A büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás

A büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás célja a büntetőeljárás bírósági szakaszának egyszerűsítése, gyorsítása. Hatékonyasága abból fakad, hogy a tömegesen előforduló, legfeljebb kis-közepes tárgyi súlyú ügyekben a bíróság nem tart tárgyalást (bizonyítás-felvételt), hanem az eljárás korábbi szakaszaiban beszerzett bizonyítékok (iratok) alapján dönt a terhelt büntetőjogi felelősségének kérdésében, írásbeli eljárás alapján, végzéssel.

Vitathatatlan előnye, hogy jelentősen tehermentesíti nemcsak a bíróságokat, de az ügyészségeket is; ezzel találkozunk leggyakrabban az egyszerűsítő megoldások közül.¹¹ Tárgyalás tartása nélkül a végrehajtandó szabadságvesztéssel nem járó büntetőjogi jogkövetkezmények nyerhetnek alkalmazást és ebben az eljárási formában nem kerülhet sor

¹¹ Dr. Molnáré dr. Mészáros Noémi: Gondolatok a tárgyalás mellőzéséről. www.ujbtk.hu/dr-molname-dr-meszaros-noemi-gondolatok-a-targyalas-mellozeserol [Letöltés ideje: 2021. február 19.]

felmentő ítéletre. Jogorvoslat hiányában a tárgyalás előkészítése és a tárgyalási szak teljesen elmarad, ugyanakkor a büntetővégzés jogerőre emelkedése esetén az ítélettel egyenértékű ügydöntő határozatot eredményez.

A büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás feltételei aszerint változnak, hogy a terhelt beismerte-e a terhére rótt bűncselekmény elkövetését vagy sem, ám mindkét esetre igaz, hogy végzés tartalmi részében a tényállás megállapítása közvetett módon, a nyomozásban lefolytatott bizonyítás adataira támaszkodva történik.

A beismeréshez nem kötött külön eljárás objektív (konjunktív) feltételei:

- a bűncselekmény a törvény alapján háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő;
- az ügy megítélése egyszerű;
- a vádlott szabadlábon van vagy más ügyben tartják fogva;
- a büntetés célja tárgyalás tartása nélkül is elérhető.

A büntetés célja tárgyalás tartása nélkül akkor érhető el, ha a nyomozás során feltárt bizonyítási eszközök alapján megállapítható, hogy a vádlott személyisége és életvezetése nem bűnözői életvitelre utal, az elkövetett bűncselekmény jellege és indítéka alapján pedig el lehet tekinteni a tárgyalás nevelő célzatától. Ez utóbbi irányába mutat, ha a terhelt megbánó magatartást tanúsít és igyekszik jóvátenni az okozott kárt vagy sérelmet.¹²

A bíróság a büntetővégzésben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kitiltást, sportrendezvények látogatásától való eltiltást, kiutasítást (katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavetést, várakozási idő meghosszabbítását), intézkedésként jóvátételi munkát vagy próbára bocsátást alkalmaz. A végzés meghozatalára az ügy bírósághoz érkezésétől számított egy hónapon belül sor kerül, elsősorban ez az eljárási határidő biztosítja az eljárás elhúzódásának megakadályozását. Magánvádas ügyben az egy hónapos határidőt a személyes meghallgatás időpontjától kell számítani, a határozattal kapcsolatos bűncselekmények esetén pedig az ügy bíróságra érkezésétől számított öt nap áll rendelkezésre a büntetővégzés meghozatalára.

A beismeréshez kötött büntetővégzés feltételrendszere hasonló a beismeréshez nem kötött változathoz azzal, hogy ez a változat a legfeljebb öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetében is alkalmazható. További feltétel, hogy a terhelt a bűncselekményt megvalósító tényeket a vádemelést megelőzően előadja.

Mindkét változatra igaz, hogy büntetővégzést az ügyészség indítványára vagy hivatalból hozhat a bíróság. Ha a külön eljárást az ügyészség indítványozta, a végzést bírósági titkár is meghozhatja. Amennyiben az ügyész egy vádlott ellen több bűncselekmény miatt nyújt be vádiratot, a bíróság tárgyalás mellőzésével akkor járhat el, ha annak törvényi feltételei valamennyi bűncselekmény tekintetében fennállnak.¹³ A büntetővégzésben alkalmazható legsúlyosabb joghátrány a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés.

¹² AKÁCS JÓZSEF: *Büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás*. In (szerk.: Dr. Belegi József): *Büntető-eljárás jog II. Kommentár a gyakorlat számára*. Harmadik kiadás. HVGOrac Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest. 1516. p.

¹³ AKÁCS JÓZSEF i.m. 1515. p.

A büntetővégzésre az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ellene azonban fellebbezésnek nincs helye, hanem ebben az eljárásban speciális jogorvoslat, tárgyalás tartása iránti indítvány van. Lényege, hogy ha a végzés tartalmával az ügyész, a vádlott, a védő, a magánfél, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt nem ért egyet, a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását indítványozhatja a bíróságnak. Az ítélezési gyakorlat tárgyalás tartása iránti indítványnak tekint minden olyan, - törvényes határidőn belül előterjesztett – nyilatkozatot, amely a büntetővégzés bármely rendelkezését kifogásolja.¹⁴ Az indítvány alapján a bíróság köteles előkészítő ülést és tárgyalást tartani, és a rendes eljárás általános szabályai alapján lefolytatni azokat.

Az előkészítő ülésen a tárgyalás tartását indítványozó személy részvétele kötelező. Az indítványt az előkészítő ülés megkezdéséig vissza lehet vonni. Ha az előkészítő ülésen a tárgyalást indítványozó személy nem jelenik meg, és magát alapos okkal előzetesen nem mentette ki, akkor úgy kell tekinteni, mintha indítványát visszavonta volna. A tárgyalás tartására irányuló indítvány visszavonásával a tárgyalás mellőzésével hozott végzés jogerőre emelkedik, és végrehajthatóvá válik.

4. A vonatkozó joggyakorlat

A legfőbb ügyésznek a 2019-es évet érintően az ügyészség tevékenységét bemutató országgyűlési beszámolója¹⁵ alapján megállapítható, hogy az eljárás gyorsítását elősegítő külön eljárások alkalmazásának gyakorisága 2019 évben – az előző évekhez viszonyítottn – tovább nőtt. A 2019-es év vizsgálatunk szempontjából azért fontos, mert ez volt az első olyan teljes év, amelyben a 2018. július 1. napján hatályba lépett 2017. évi XC. törvény alkalmazást nyert, és amelynek tekintetében a büntető igazságszolgáltatást érintő statisztikai adatokról rendelkezésünkre áll - a fentebb idézett - beszámoló. Ennek alapján megállapítható, hogy – bár hazánkban a regisztrált bűncselekmények száma folyamatosan csökkentő tendenciát mutat 2013 és 2019 között – az eljárást gyorsító külön eljárások száma viszont arányaiban folyamatosan növekszik. Lényeges emelkedés figyelhető meg a korábbi évek adataihoz képest – még a bíróság elé állításhoz viszonyítottan is – a büntetővégzések számát tekintve, amelynek oka a Be. enyhébb szabályozásában keresendő, vagyis abban, hogy a terhelt beismerése nélkül is hozható ügydöntő végzés ebben az eljárási formában. 2019-ben összesen 27.734 ügyben került sor büntetővégzéssel az eljárás lezárására, amely szám az összes jogerős határozattal lezárt 68.127 bírósági ügydöntő határozaton belül jelentős részarányal bír. Nem elhanyagolható ezen 68.127 jogerős bírósági határozaton belül a bíróság elé állítás során meghozott 6.983 jogerős ítélet sem, bár – az adatokból érzékelhetően - a büntetővégzés messze lekörözi a bíróság elé állítás keretében jogerősen elbírált ügyek számát, annak mintegy négyszerese. Álláspontunk szerint a 2021. január 1. napjától hatályos és a 2020. évi XLIII. törvény 241. §-a által bevezetett azon Be. módosítás, amely alapján a bíróság elé állításra nyitva álló határidő a bűncselekmény elkövetésétől számított két hónapra emelkedik, várhatóan elősegíti majd

¹⁴ AKÁCS JÓZSEF i.m. 1520. p.

¹⁵ B 12207 A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2019. évi tevékenységéről www.ugyeszseg.hu/ogy_beszamolo_2019 [letöltés ideje: 2021. február 17.]

ezen gyorsító külön eljárás alkalmazásának gyakoriságát. *Hack Péter* álláspontja helyesnek bizonyult abban a tekintetben, hogy az új Be.-ben a bíróság elé állítással elbíráható ügyek körének bővítése a 8 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmények helyett immár a 10 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban fenyegetett deliktumokra, érdemi elmozdulással nem járt a bíróság elé állítás számának növekedését tekintve.¹⁶ Azonban az eljárás lefolytatására nyitva álló határidőnek a bűncselekmény elkövetésétől számított két hónapra történő felemelése a korábbi, a bűncselekmény elkövetésétől számított 15 napos (tettenéréskor), illetve gyanúsítottként történő kihallgatástól számított egy hónapos (beismeréskor) időintervallumokról, már bizonyára hozzájárul a bíróság elé állítások számának jelentős növeléséhez.

Szintén emelkedő tendenciát mutat az előkészítő ülésen jogerős befejezést nyert ügyek száma, ez 2019-ben 9.125 esetet jelentett, nagyságrendileg a bíróság elé állításos ügyek arányával mutat hasonlóságot, annál valamivel azonban magasabb az így elbírált ügyek száma. A távollévő terhelt elleni külön eljárási formában meghozott jogerős ítéletek száma arányaiban elenyésző, 2019-es évben 228 ügy nyert így befejezést. Még alacsonyabb a nyomozási egyezség alapján jogerősen lezárt bírósági ítéletek száma, 2019-ben ez mindössze 102 eset volt. Ennek oka leginkább abban keresendő, hogy a nyomozási egyezségnek az ügyészség oldaláról akkor van értelme, ha a terhelt olyan információt közöl, ami jelentősen előre viszi az eljárást.¹⁷ Megállapítható tehát, hogy míg a nyomozási egyezség az eljárás gyorsítása szempontjából nem igazán váltotta be a hozzá fűzött reményeket,¹⁸ addig az előkészítő ülésen történő terhelti együttműködés jelentős számú alkalmazást nyert annak ellenére, hogy a joggyakorlat számos olyan értelmezési kérdést vetett fel, amely jelentősen ritkíthatna volna ezen eljárások alkalmazásának gyakoriságát. A Be. hatályba lépésekor ugyanis – különösen több vádlottas ügyekben¹⁹ – felmerültek olyan kérdések, amelyek nagy része azóta már – a Novella által – megoldást nyert. Ezen joggyakorlati problémák pedig akár az is előidézhetnék volna, hogy a bíróságok idegenkedjenek a 2. típusú terhelti egyezség alkalmazásától, ám az adatokból láthatóan nem ez történt. A gyakorlati alkalmazás során felmerült kérdések megnyugtató rendezése pedig vélhetően a jogintézmény alkalmazási gyakoriságát tovább fogja növelni. Hasonlóan, az eljárási törvényünkben olvasható szabályozás alapján az 1. típusú terhelti megállapodás vonatkozásában gondolhattuk volna úgy, hogy az „egyezségkötés esetén nem csak a bírósági eljárás rövidül le, de többé-kevésbé a vizsgálat és az ügyészi szak is, mely érdekeltté teszi az ügyészt is az egyezségkötés alaposabb megfontolására,”²⁰ a joggyakorlat

¹⁶ Hack (2018) i.m. 74. p.

¹⁷ Például a sok terheltet érintő, bünszervezetben elkövetett bűncselekmények esetén néhány terhelttel kötött megállapodás részben fel is tudja gyorsítani az eljárás menetét, de mindenképpen megkönnyíti a bizonyítást.

¹⁸ Annak ellenére azonban, hogy mint eljárást gyorsító jogintézmény nem feltétlenül vált be, előnyei elvitathatatlanok a – többnyire perdöntő – bizonyítékok biztosítása során. Például ha több terheltes ügyben néhányan egyezséget kötnek, az érdemi védekezést kifejtő többi terhelt esélyei jelentősen csökkennek a felmentő ítélet vonatkozásában.

¹⁹ A Be.-t érintően leggyakrabban megfogalmazott kritika lényege szerint a törvényt egy terhelt egy bűncselekményét alapul véve hozta létre a jogalkotó, így egyes jogintézmények alkalmazhatósága több terhelt és több bűncselekményt érintő ügyekben nehézkes (például ügyiratmegismerési jog gyakorlása/biztosítása).

²⁰ Dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárás törvényben. www.ujbtk.hu/dr-molnarne-dr-meszaros-noemi-gondolatok-a-targyalas-mellozeserol [Letöltés ideje: 2021. február 19.]

azonban nem ebbe az irányba mozdult el. A gyanúsított szempontjából és a védelem taktika oldaláról érthető, hogy a büntetőeljárás kezdetén, a nyomozás szakaszában még kockázatos lehet az ügyészséggel történő tárgyalásba bocsátkozás és a megállapodás megkötése. A nyomozó hatóság sem igazán érdekelt az egyezség létrejöttében, mert a megállapodástól függetlenül is le kell folytatnia a teljeskörű nyomozást, továbbá a terhelt beismerése esetén is össze kell gyűjtenie és rögzítenie kell a bizonyítási eszközöket.²¹ A vádemeléssel azonban a vádlott és a védő számára pontosan ismertté válik az ügyészség rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre, és a vonatkozó ítélezési gyakorlat ismeretének birtokában kisebb-nagyobb eltéréssel számukra is kalibrálhatóvá válik az esetleges bűnösség megállapítása esetén várható szankció neme, mértéke. S bár az ügyészi vádban megjelenő feltételes/mértékes indítvány vonatkozásában a 9/2018. (VI. 28.) LÜ utasítás rögzíti, hogy az indítványban úgy kell meghatározni a joghátrány tartamát, illetve mértékét, hogy megfeleljen a törvényes büntetéskiszabási elveknek és alkalmas legyen a büntetési célok elérésére, továbbá az utasítás kizárja a feltételes indítványtételt, ha a vád tárgyává tett bűncselekmény a bírósági tárgyaláson lefolytatandó bizonyítás eredményétől függően a vádban írtnál súlyosabban is minősülhet; mégis az eljárás ezen stádiumában könnyebben dönthet úgy a vádlott, hogy az ügyészségi vádiratban beismerése esetére kilátásba helyezett szankció számára elfogadható, különös tekintettel arra, hogy ebben az esetben nem kell hónapokig (vagy akár évekig) a büntetőeljárás hatálya alatt állnia.

Összefoglalás

A kontinentális európai büntetőeljárásokkal szemben megfogalmazott gyakorlati kritika, hogy az eljárás megkettőződésével járnak, azaz a nyomozásban lefolytatott bizonyítás gyakorlatilag megismétlődik a bírósági főtárgyaláson. Történik mindez azért, mert a valóságú tényállás megállapítása²² és a terhelt büntetőjogi felelősségében történő döntéshozatal feladata a bíró személyhez kötött, aki a kontradiktórius tárgyaláson kerül abba a helyzetbe, hogy az ítélezési feladatának – a közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság alapelveinek is megfelelően – eleget tegyen. Régóta kérdés azonban, hogy valóban szükséges-e minden büntetőügyben a rendes eljárás lépcsőfokait bejárva eljutnunk az ítéletig; vagy – különösen az egyszerűbb ténybeli és jogi megítélésű, továbbá csekélyebb társadalomra veszélyességgel bíró ügyekben – praktikus szempontokra figyelemmel érdemes lehetőséget biztosítani az eljárás gyorsítására, akár egyes eljárási szakaszok lerövidítése, esetleges elhagyása által. Hiszen egy jól „lenyomozott” ügyben a nyomozás során a felek előtt világossá válik, milyen ítélet várható a tárgyaláson részletesen lefolytatott bizonyítási eljárást követően, így a bírósági tárgyalás (az ott történő tényállás-megállapítás és igazságszolgáltatás) ezen ügyekben formalitássá válhat. A probléma nem újkeletű, *Erdei Árpád* például már 1993-ban arról írt, hogy tárgyalást

²¹ 9/2018 (VI. 28.) LÜ utasítás 50. § (3) bekezdés. Ez alapján az ügyészség nem köthet egyezséget, ha a terhelt együttműködés önkéntességére vagy hitel érdemlőségére nézve kétségek merülnek fel, vagy a beismerés hiányában rendelkezésre álló bizonyítékok nem lennének elégségesek a vádemeléshez. Ugyanezt a szemléletmódot tükrözi a Be. 183. § (4) bekezdése is.

²² Lényeges az elmozdulás az anyagi (objektív) igazság megállapításának igényétől a valóságú tényállásra törekvésig. Az egyezség elvi alapjait ugyanis csak utóbbi esetén értelmezhetjük.

olyan ügyekben érdemes tartani, ahol ténylegesen vitás, hogy mi történt, ki a felelős az elkövetésért, illetve az érintett személy bűnössége megállapítható-e a vádban foglalt cselekményben. *Erdei* szerint tehát a kontradiktórius tárgyalás bizonyos ügyek elintézésének megfelelő formája,²³ amelyből *a contrario* az következik, hogy a szükségtelen bizonyítás elkerülése érdekében más esetekben célszerűbb a tárgyalástól eltérő eljárási formát választania a jogalkalmazónak. Ere figyelemmel a kontinentális európai büntető igazságszolgáltatás klasszikus elvei -, úgy mint a tárgyalás primátusa, vagy a felek rendelkezési jogának háttérbe szorítás, illetve azon tétel, amely szerint a terhelt beismerő vallomása csak egy a bizonyítási eszközök sorában, de semmiképpen nem perdöntő – megérték az átgondolásra.

A büntetőeljárás gyorsítását célzó külön eljárások aránya évről évre folyamatos emelkedést mutat. Ahogyan azt az előbbiekben láthattuk együttes alkalmazásuk az esetek mintegy 50 %-ra tehető, vagyis a jogerősen befejezett bűnügyek közel fele az egyszerűsítő eljárások keretében nyer befejezést. Egymáshoz viszonyítottan azonban alkalmazási körük esetenként átfedésre, egymás helyettesítésére ad lehetőséget, és a jogalkotó is felismerte azt, hogy érdemes erre az egyes külön eljárási formák feltételeinek meghatározáskor fokozott figyelemmel lenni. A bíróság elé állítás és a büntetővégzés korábbi eljárási törvényeinkben, illetve a Be. hatályba lépésekor még inkább egymással konkuráló jogintézmények voltak, amely „versengésből” a statisztikai adatokból egyértelműen megállapíthatóan többnyire az utóbbi jött ki nyertesnek. Az alkalmazás jogszabályi feltételeinek módosítása azonban mindkét eljárási forma tekintetében elősegíti a még gyakoribb alkalmazást, hiszen ezidáig is megfigyelhető volt mind az ügyészség, mind pedig a bíróság részéről, hogy előszeretettel alkalmazták akár az egyik, akár a másik gyorsító eljárást, amennyiben erre a Be. lehetőséget nyújtott.

A terhelti együttműködés második típusa és a bíróság elé állítás „versengésében” fontos szempont, hogy utóbbi esetben nincsen előkészítő ülés. Így az ügyészség eleve úgy mérlegel, hogy a büntetés mértékére nem tehet ajánlatot, vagyis arra nem számíthat, hogy a terhelt a kedvezményes büntetés-kiszabási indítványra tekintettel beismer és lemond a tárgyaláshoz való jogáról. Ilyenkor az ügyészség tudatosan dönt az egyszerűbb megítélésű ügy bíróság elé állítás formájában történő elintézése mellett, vagyis arról, hogy a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárástól, illetve az azt követő perbeszédetől (felszólalásoktól), továbbá az ügydöntő határozat érdemi meghozatalától nem lehet eltekinteni, ezzel nem lehet a bírósági eljárás szakaszát lerövidíteni.

Czédli Gergő (gyakorló büntetőbíró) tanulmányában rámutat arra, hogy ha az egyezség elterjed és az előkészítő üléseken az ügyek egy statisztikailag értelmezhető része valóban véget ér – melyek közös előfeltétele, hogy az ügyészek se csak a „bűnözőknek adott kedvezményt” lássák a konszenzusban –, akkor véges erőforrásainkat az érdemi tárgyalásokra koncentrálnak javulhat az ítélezés időszere és színvonala. A szerző által ismert adatok szerint a Szegedi Törvényszék illetékességi területén tartott előkészítő ülések mintegy felén fejeződött be ítélettel az eljárás, ami a szerző szerint a jövőre nézve legalábbis biztató.²⁴

²³ Részletesen lásd: ERDEI ÁRPÁD: *Felújítás vagy megújítás?* A büntetőeljárási jog választási lehetőségei. In: Magyar Jog 40. évf. 1993/8. szám. 449–459. pp.

²⁴ Czédli tanulmánya 2019 júliusában jelent meg, így vélhetőleg a 2018. július 1. napjától a kézirat lezárásáig eltelt (kb. egy éves) időszakot tekinti az adatszerzés idő-intervallumának. Dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárási törvényben. www.ujbtk.hu/dr-molnarne-dr-meszaros-noemi-gondolatok-a-targyalas-mellozeserol [Letöltés ideje: 2021. február 21.]

ZSANETT FANTOLY

IN THE MAZE OF ALTERNATIVES – THE SYSTEM OF THE
ACCELERATED SPECIAL PROCEEDINGS IN THE CURRENT
HUNGARIAN CRIMINAL PROCEDURE

(Summary)

This paper examines the criteria used by criminal law authorities in concurring situations, where there is a need to choose from summary proceedings. That is the case, when there are multiple possibilities, because the statutory requirements are met for various such alternate ways to deal with the matter.

Due to limitations in length, the present work focuses on the theoretical questions arising in the court procedure and the practical decision-making mechanisms applied. The aim of the study is to provide a systematic research outcome to contribute to the educated and conscious choice made by the authorities when applying the law.